

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Управління доступом до інформаційних ресурсів

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Код та назва спеціальності, галузь знань	F5. Кібербезпека та захист інформації; F. Інформаційні технології
Тип та назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Кібербезпека та захист інформації»
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова компонента (ОК-4)
Курс, семестр викладання	1 курс, 1 семестр
Трудомісткість навчальної дисципліни	4 кредити ЄКТС (120 академічних годин), з них: денна (очна) форма навчання: лекц. – 14 год., лаб.зан. – 14 год., практ. зан. – 16 год., самост. роб. – 76 год.; заочна форма навчання: лекц. – 10 год., лаб.зан. – 6 год., практ. зан. – 8 год., самост. роб. – 96 год.;
Мова викладання	Українська
Кафедра	Кібербезпеки та технічного захисту інформації
Факультет	Інформаційних технологій та кібербезпеки

Викладачі

КОРЧИНСЬКИЙ Володимир Вікторович,
професор кафедри кібербезпеки та технічного захисту
інформації,
д.т.н 05.13.21 – системи захисту інформації, професор

E-mail: vladkorchim@ukr.net

Консультації: щопонеділка з 14²⁰ до 15⁴⁰ год.,
каб. 205 (головний корпус)

Мета дисципліни	– набуття знань щодо принципів побудови, функціонування та захисту інтелектуальних мереж, механізмів доступу до інформаційних ресурсів на основі моделі інтелектуальної мережі і взаємодії основних її компонентів.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. СК4 Здатність аналізувати, розробляти і супроводжувати систему управління інформаційною безпекою та/або кібербезпекою організації, формувати стратегію і політики інформаційної безпеки з урахуванням вітчизняних і міжнародних стандартів та вимог. СК6 Здатність аналізувати, контролювати та забезпечувати систему управління доступом до інформаційних ресурсів згідно встановленої стратегії і політики інформаційної безпеки та/або кібербезпеки організації. СК13 Здатність проводити спеціальні дослідження засобів обробки інформації, технічних засобів та об'єктів інформаційної діяльності.
Програмні результати навчання	ПРН2 Інтегрувати фундаментальні та спеціальні знання для розв'язування складних задач інформаційної безпеки та/або кібербезпеки у широких або мультидисциплінарних контекстах. ПРН4 Застосовувати, інтегрувати, розробляти, впроваджувати та удосконалювати сучасні інформаційні технології, фізичні та математичні методи і моделі в сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки. ПРН7 Обґрунтовувати використання, впроваджувати та аналізувати кращі світові стандарти, практики з метою розв'язання складних задач професійної діяльності в галузі інформаційної безпеки та/або кібербезпеки. ПРН8 Досліджувати, розробляти і супроводжувати системи та засоби інформаційної безпеки та/або кібербезпеки на об'єктах інформаційної діяльності та критичної інфраструктури. ПРН11 Аналізувати, контролювати та забезпечувати ефективне функціонування системи управління доступом до інформаційних ресурсів відповідно до встановлених стратегії і політики інформаційної безпеки та/або кібербезпеки організації. ПРН12 Досліджувати, розробляти та впроваджувати методи і заходи протидії кіберінцидентам, здійснювати процедури управління, контролю та розслідування, а також надавати рекомендації щодо попередження та аналізу кіберінцидентів в цілому. ПРН23 Обґрунтовувати вибір програмного забезпечення, устаткування та інструментів, інженерних технологій і процесів, а також обмежень щодо них в галузі інформаційної безпеки та/або кібербезпеки на основі сучасних знань у суміжних галузях, наукової, технічної та довідкової літератури та іншої доступної інформації. ПРН25 Застосовувати сервіс-орієнтовані принципи архітектури безпеки, щоб задовольнити вимоги конфіденційності, цілісності та доступності організації.

Програма навчальної дисципліни

Лекція 1. Введення в дисципліну. Основи управління доступом до інформаційних ресурсів.	Цілі та завдання управління доступом, ключові поняття і термінологія. Сформувати розуміння ролі інформаційних ресурсів як об'єктів захисту, основних моделей управління доступом та їх застосування в сучасних інформаційних системах з урахуванням вимог кібербезпеки.
Лекція 2. Технології та методи управління доступом	Сучасні тенденції та перспективи розвитку управління доступом до інформаційних ресурсів, інноваційні технології (штучний інтелект, блокчейн, архітектура нульової довіри, біометрична аутентифікація, хмарні рішення), аналіз викликів, пов'язаних з їх впровадженням, та формулювання стратегій їх подолання для забезпечення безпеки інформаційних ресурсів у майбутньому.
Лекція 3. Адміністрування та типи управління доступом	Процеси адміністрування систем управління доступом до інформаційних ресурсів та їхня роль у забезпеченні інформаційної безпеки організацій. Типи управління доступом (локальне, централізоване, гібридне) та механізми журналювання подій. Практичні навички адміністрування облікових записів, ролей і прав доступу, а також аналіз логів для виявлення та запобігання потенційним загрозам.
Лекція 4. Технології єдиного входу та безпечної аутентифікації	Технології єдиного входу (Single Sign-On, SSO) та безпечної аутентифікації, їхні механізми для забезпечення зручності і безпеки доступу користувачів до численних систем через єдину точку авторизації, принципи роботи SSO, протоколи аутентифікації, практичні аспекти їх впровадження та захисту від потенційних загроз.
Лекція 5. Політики та стандарти управління доступом до інформаційних ресурсів	Політики та стандарти управління доступом до інформаційних ресурсів, їхня роль у забезпеченні безпеки, вимоги міжнародних і національних стандартів (ISO/IEC 27001, NIST, GDPR, HIPAA), процеси розробки, впровадження та контролю дотримання політик, а також найкращі практики для ефективного управління доступом.
Лекція 6. Практичні аспекти управління доступом до інформаційних ресурсів	Практичні аспекти управління доступом до інформаційних ресурсів, етапи впровадження систем, інтеграція з існуючими інфраструктурами, моніторинг, підтримка, типові проблеми та їх вирішення, а також найкращі практики експлуатації.
Лекція 7. Сучасні тенденції та майбутнє управління доступом до інформаційних ресурсів	Сучасні тенденції в галузі управління доступом, їх вплив на безпеку організацій, а також перспективи розвитку цих технологій у майбутньому. Аналіз викликів, з якими стикаються організації під час впровадження сучасних технологій, та шляхи їх подолання.

Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Інтерактивні

- Наочно-демонстраційні дидактичні комплекси до тем, що вивчаються в межах дисципліни (схеми, таблиці, графіки, діаграми; зображення, картини, зарисовки, фотографії; відеоролики; стрічки новин чи подій; гіфки, меми; комікси; квести, кросворди, ребуси тощо).
- Відповіді на запитання і опитування думок здобувачів освіти (дискусії).
- Відпрацювання навичок та робота в групах. Організовується групова робота (2–6 осіб) із конкретними завданнями, що виконуються спільно з взаємодопомогою, після чого результати презентуються в аудиторії для розвитку професійних і командних навичок.

Практичні

- Вправи. Різні практичні завдання, які застосовуються на будь-якому етапі навчального процесу і допомагають задіювати інтелектуальні, комунікативні та пошукові здібності здобувачів освіти. Вони можуть включати відповіді на запитання, розв'язання задач, виправлення помилок, складання порівняльних таблиць, графіків і т.п.
- Творчі роботи (проєкти). Мета таких робіт – розвиток творчого мислення, підвищення технічних навичок роботи з необхідним програмним забезпеченням та обладнанням.

Методи дистанційного навчання

- Відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок здобувачів освіти з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Moodle, Google Meet та ін.
- Онлайн дискусії;
- Індивідуальне і групове консультування (викладач дає додаткові роз'яснення щодо виконання завдань через чати та e-mail-надсилання);

Стратегія оцінювання результатів навчання

Змістовий контент результатів навчання з дисципліни

Результати навчання з даної дисципліни, які здобувач може продемонструвати та які можна ідентифікувати, оцінити і виміряти, розглядаються у вимірах 7 рівня Національної рамки кваліфікацій, що відповідає другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, а саме:

- **Знання** – очікується засвоєння базових концептуальних положень управління доступом до інформаційних ресурсів, включаючи теоретичні підходи, принципи, моделі (DAC, MAC, RBAC), етапи реалізації, а також регламенти й процедури адміністрування доступу, журналювання подій, впровадження єдиного входу (SSO) та аутентифікації.
- **Уміння/навички** – формується здатність проводити дослідження та впроваджувати інноваційні рішення в управлінні доступом на основі компетентнісного підходу, розв'язувати складні задачі у сферах налаштування політик доступу, оцінювання безпеки, впровадження SSO, а також забезпечувати захист інформаційних ресурсів через аналіз ризиків і застосування сучасних технологій.
- **Комунікація** – здатність ефективно спілкуватися та взаємодіяти з командою проєкту, застосовуючи сучасні методи інформаційно-комунікаційних систем та технологій;
- **Відповідальність і автономія** – очікується здатність самостійно розв'язувати нестандартні ситуації в управлінні доступом, що потребують нових стратегічних підходів.

Критерії оцінювання

Академічні успіхи здобувачів освіти в межах даної дисципліни оцінюються за бально-рейтинговою шкалою (максимальна кількість – 100 балів), що прийнята в ДУІТЗ, з обов'язковим переведенням кількості балів в оцінки за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Відмінно (А) – від 90 до 100 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі або не менше 90% завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни.

Дуже добре (В) – від 82 до 89 балів – здобувач досить повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань допускаються при цьому окремі несуттєві неточності. Правильно вирішив 80-89% письмових завдань.

Добре (С) – від 74 до 81 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 74-81% письмових завдань.

Задовільно (D) – від 64 до 73 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але з не зовсім глибоким та всебічним аналізом, обґрунтуванням та аргументацією, з недостатнім використанням необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки. Правильно вирішив 64-73% письмових завдань.

Задовільно (Е) – від 60 до 63 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60-63% письмових завдань.

Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) – від 35 до 59 балів – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, стисло без аргументації та обґрунтування викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, поверхово розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив 35-59% письмових завдань.

Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (F) – від 0 до 34 балів – Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не у змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив 1-34% письмових завдань.

В межах даної дисципліни передбачено три види контролю: поточний, підсумковий та семестровий/академічний.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів до виконання конкретної роботи з теми, що вивчається. При поточному контролі оцінюється: активність роботи здобувача на практичних заняттях, результати виконання ним індивідуальних завдань, контрольних робіт, якість підготовлених завдань, що виконувались під час самостійної роботи. У концепції викладу навчальної дисципліни застосовуються такі форми проведення поточного контролю: тестування, опитування.

Форма та методи контролю початкових досягнень

Підсумковий контроль – це накопичена здобувачем сума балів за результатами вивчення семи тем та виконання завдань самостійної роботи.

Семестровий (академічний) контроль передбачає проведення екзамену, під час якого здобувачу виставляється остаточна оцінка за навчальну дисципліну, яка виводиться із суми балів за результатами підсумкового контролю та складання екзаменаційного тесту.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування	Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (залік) є обов'язковою. Важливим є своєчасне виконання індивідуальних завдань в межах самостійної роботи, передбачених програмою дисципліни.
Дотримання принципів академічної доброчесності	Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати різні програмні засоби.
Умови зарахування пропущених занять	Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до початку екзаменаційної сесії. Процедура узгоджується з викладачем, згідно його розкладу консультацій.
Інші умови	Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle

Рекомендовані джерела інформації

Базові підручники та навчальні посібники	– Захарченко М.В., Кононович В.Г., Кільдішев В.Й., Голев Д.В. Інформаційна безпека інформаційно-комунікаційних систем. Частина 1: лаб. практи. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011. – Основи управління інформаційною безпекою: навч. посібник / А.М. Гребенюк, Л.В. Рибальченко. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутріш. справ, 2020. – 144 с. – Юдін О. К. Правові аспекти формування системи державних інформаційних ресурсів [Електронний ресурс] / О. К. Юдін, С. С. Бучик // Безпека інформації. – 2014. – Т. 20 (1). – С. 76–82. – Юдін О. К. Аналіз загроз державним інформаційним ресурсам [Електронний ресурс] / О. К. Юдін, С. С. Бучик // Проблеми інформатизації та управління. – 2013. – № 4 (44). – С. 93–99.
Методичні рекомендації та розробки викладачів дисципліни	– Корчинський В.В. Конспект лекцій з дисципліни Управління доступом до інформаційних ресурсів. ДУІТЗ, 2026 р. – Корчинський В.В. Практикум до лабораторних робіт з дисципліни Управління доступом до інформаційних ресурсів. ДУІТЗ, 2026 р. – Корчинський В.В. Практикум до практичних робіт з дисципліни Управління доступом до інформаційних ресурсів. ДУІТЗ, 2026 р. – Корчинський В.В. Практикум до самостійних робіт з дисципліни Управління доступом до інформаційних ресурсів. ДУІТЗ, 2026 р.

Інформаційні ресурси Microsoft Docs: Identity and Access Management. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://docs.microsoft.com/uk-ua/azure/active-directory>.
Google Cloud IAM Documentation. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cloud.google.com/iam/docs>

Рік введення силабусу – 2026 р. Затверджено рішенням кафедри кібербезпеки та технічного захисту інформації (Протокол від 22 травня 2026 р. №13)

Завідувач кафедри

Володимир КОРЧИНСЬКИЙ

Гарант освітньої програми

Віталій КІЛЬДІШЕВ

Викладач:

Володимир КОРЧИНСЬКИЙ